



# **Paloaukean päiväkodin toimintasuunnitelma ja Esiopetuksen vuosisuunnitelma**

Paloaukean päiväkoti  
2026-2027

# Sisältö

Johdanto

Kuvaus yksiköstä

Arvot

Lapsiryhmät ja henkilöstö

Henkilöstön kokoontuminen ja koulutukset

Toimintakulttuuri

Kiusaamisen ehkäisy

Toimintakauden tavoitteita ja painopisteitä

Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

Arviointi ja kehittäminen

Yhteistyö huoltajien kanssa

Tiedottaminen

Esiopetuksen vuosisuunnitelma

Liitteet



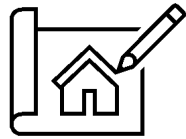
# Toimintasuunnitelma

*Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain valtakunnallisiin perusteisiin, Liperin vasaan ja seudullisen esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman.*

*Toimintasuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.*

Paloaukean päiväkodin toimintasuunnitelmaan on kirjattu koko henkilöstön kanssa sovitut toimintakauden tavoitteet ja tapahtumat sekä avattu niiden sisältöä ja toteutusta. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattu esiopetuksen toimintaa ja tavoitteita. Toimintasuunnitelma toimii arjen työn tukena ja auttaa varmistamaan laadukkaan, tavoitteellisen ja lasten hyvinvointia, kasvua ja kehitystä tukevan varhaiskasvatuksen.

# Kuvaus yksiköstä



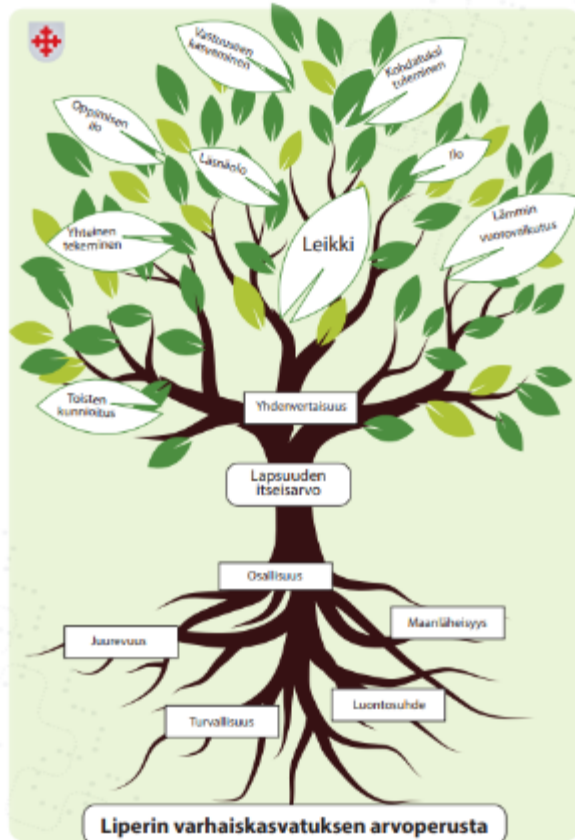
Paloaukean päiväkoti sijaitsee Liperin kunnassa Ylämyllyn Jyrinkylässä lapsiperheiden suosimalla, kasvavalla asuinalueella. Päiväkoti on perustettu entiseen sotilaskotiin, johon on tehty ryhmätilat lapsiryhmille.

Meillä on iso liikuntasali ja lähellä hyvät liikunta- ja retkeilymaastot. Päiväkodin läheisyydessä on jalkapallo, -parkour, -pesiskenttä ja leikkikenttiä. Liperissä varhaiskasvatus perustuu leikkiin, vuorovaikutukseen ja positiiviseen pedagogiikkaan.

Päiväkodissamme työskentelee varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia, varhaiskasvatuksen sosionomi, päiväkotihuoltaja, siivooja sekä päiväkodin johtaja. Toimintakauden aikana yksikössämme voi lisäksi olla työharjoittelijoita eri koulutusasteilta, työelämään tutustujia sekä muita vierailijoita.



# Varhaiskasvatuksen arvot



22

Paloaukean päiväkodin toiminnan perustana ovat **yhteisöllisyys, turvallisuus, leikki sekä avoin ja lämmin vuorovaikutus.**

Yhteisöllisyys näkyy arjessamme yhdessä tekemisenä, osallisuutena ja toisten huomioimisena. Yhteisöllisyyttä vahvistetaan koko päiväkodin yhteisillä puuhilla ympäri vuoden sekä työyhteisön kesken esimerkiksi kuukausittaisilla hyvinvointikahveilla.

Turvallisuus muodostuu ennakoitavista rakenteista, aikuisten läsnäolosta sekä lasten hyvinvoinnista huolehtimisesta.

Turvallisuutta luo myös pysyvä ja ammattitaitoinen henkilökunta.

Leikki on toiminnassamme keskeinen oppimisen, vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin väline. Panostamme leikkiympäristöjen houkuttelevuuteen ja visuaalisuuteen, muokkaamme ympäristöjä tarpeen mukaan. Avoin ja lämmin vuorovaikutus näkyy kohtaamisissa lasten, huoltajien ja henkilöstön välillä. Kuuntelemme toisiamme arvostavasti ja rakennamme yhdessä luottamuksellista toimintakulttuuria.

Lisäksi toiminnassamme näkyy Liperin yhteiset arvot: luotettavuus, vastuullisuus ja kehitysmuutoseisyyys.

## Yhteiset arvot toiminnan tukena

Kaikkeaa toimintaa ja palveluiden järjestämistä ohjaavat yhdessä sovitut arvot, joihin sitoudumme.

### Luotettavuus

- Toimimme avoimesti ja johdonmukaisesti.
- Valmistelu ja päätöksenteko perustuvat laaja-alaiseen tietoon.

### Vastuullisuus

- Teemme päätöksiä kestävän kehityksen, taloudellisen järkevyyden ja yhteisön hyvinvoinnin näkökulmasta.
- Huolehdimme resursseista ja ympäristöstä pitkäjänteisesti.

### Kehitysmuutoseisyyys

- Etsimme aktiivisesti uusia ratkaisuja ja parannamme toimintatapojamme.
- Suhtaudumme avoimesti muutoksiin ja uskallamme kokeilla ja oppia.

• Kehitysmuutoseisyyys on osa toimintamme periaatteita ja ohjauksia.  
• Kehitysmuutoseisyyden toteuttaminen on osa toimintamme periaatteita ja ohjauksia.  
• Kehitysmuutoseisyyden toteuttaminen on osa toimintamme periaatteita ja ohjauksia.

# Lapsiryhmät

*Paloaukean päiväkodissa toimii neljä lapsiryhmää, joista kahdessa järjestetään esiopetusta.*

**Nopsat:** 3–6-vuotiaiden ryhmä, jossa osa ryhmästä eskarissa. Ryhmässä työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa sekä varhaiskasvatuksen sosionomi ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

**Kuperkeikat:** 0–3- vuotiaiden ryhmä. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

**Hyrrät:** 2–5-vuotiaiden ryhmä. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

**Kärrynpyörät:** Esiopetusryhmä. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

# Henkilöstön kokoontuminen ja koulutukset

Opettajien palaverit

Koko talon palaverit

Yhteiset työ- ja  
kehittämisisillat

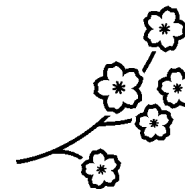
Tiimipalaverit

Opettajien  
yhteissuunnittelu

Henkilökunnan  
koulutukset



# Toimintakulttuuri



## Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

- Luodaan ilmapiiri, jossa lapset (ja aikuiset) voivat toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan toimintaympäristössä, näin myös pohja oppimiselle luodaan ja vahvistetaan oppimisen iloa
- Oppimisympäristöt luodaan houkutteleviksi ja lapsia motivoiviksi, kasvattajat myös käyvät itse samalla eräänlaista oppimisprosessia havainnoidessaan leikkejä
- Ryhmien suunniteltujen toimintojen kehittäminen ja arviointi; Toimintaa suunnitellessa tiimi tuntee ryhmän lapset ja omien havaintojen ja arviointien pohjalta saadaan kaikkia ryhmiä palveleva suunniteltu kokonaisuus
- Turvallinen toimintaympäristö kokonaisvaltaiselle kasvulle ja kehitykselle; pienryhmätoiminnassa kaikki suunnitellut toiminnot, havainnot ja arvioinnit toteutuvat paremmin

# Toimintakulttuuri

## Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

- Aikuinen sitoutuu leikkiin
- Leikin rikastuttaminen, leikkiin innostaminen
- Tartutaan lasten mielenkiinnonkohteisiin ja aloitteisiin
- Yhteisleikin tukeminen; aikuinen mukana leikissä
- Leikkialueiden muokkaus ja ylläpito
  - Pienetkin muutokset innostavat

# Toimintakulttuuri

- Yksikkökohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma löytyy tämän suunnitelman liitteenä sekä päiväkodin Teams- kanavalta

# Toimintakulttuuri

## Kulttuurien moninaisuus ja kielitietoisuus

- Kunnioitetaan eri kulttuurien tapoja (esim. Ruokaluun ym. Liittyvät tavat)
- S2- lasten kielen kehityksen tukeminen
- Kuvatuki, asioiden nimeäminen
- Tietoa perheiltä heidän kulttuuristaan; mahdolliset vierailut päiväkodille, lapsen esitietolomake ja vasu/leops- keskustelut
- Tulkin hyödyntäminen, jos yhteistä kieltä ei ole tai se on heikko
- Kunnioitetaan eri kulttuurien tapoja(mm. eri uskonnot huomioitava yksilöllisesti), otetaan selvää, avoin keskusteluyhteys vanhempien kanssa

# Toimintakulttuuri

## Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Huolehdimme turvallisesta, myönteisestä ja kiireettömästä ilmapiiristä, jossa jokainen lapsi tulee kuulluksi, kohdatuksi ja hyväksytyksi omana itsenään. Vahvistamme lasten hyvinvointia tukemalla heidän osallisuuttaan, kaverisuhteitaan, leikkiään ja mahdollisuuksiaan onnistumisen kokemuksiin. Havainnoimme lasten hyvinvointia ja tarpeita arjessa sekä teemme yhteistyötä huoltajien kanssa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi.

- Huolehdimme henkilöstön turvallisuudesta ja osaamisesta muun muassa hygieniaohjeiden, perehdytyksen, tietoturvatenttien, tapaturmailmoitusten, lääkehoitosuunnitelmien sekä pelastus- ja turvallisuussuunnitelmien avulla.
- Tuemme työhyvinvointia tarjoamalla matalan kynnyksen mahdollisuuden keskustella johtajan kanssa sekä järjestämällä työhyvinvointia edistävää toimintaa (TYHY) ja ePassin käyttömahdollisuuden.

# Toimintakulttuuri

- Lapsiystävällinen kunta toimenpiteet meidän päiväkodissa: Neuvokas perhe- yhteistyö, kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma, MiniVerso, liikenneturvallisuus osana turvallisuuskasvatusta, huolen puheeksi oton koulutus tulossa syksyllä 2026, yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma
- Lasten osallistaminen lapsen ikätaso huomioiden kuulemalla lasten mielipiteitä, kiinnostuksen kohteita

# Kiusaamisen ennaltaehkäisy

Kiusaamisen ennaltaehkäisy on tärkeä osa päiväkotimme toimintaa jokaisena toimintavuonna. Tavoitteenamme on luoda turvallinen toimintaympäristö, jossa jokainen lapsi kokee kuuluvansa ryhmään ja tulee hyväksytyksi omana itsenään.

Harjoittelemme lasten kanssa tunnetaitoja, vuorovaikutustaitoja, ystävyyttä, empatiaa ja ristiriitatilanteiden rakentavaa ratkaisemista. Aikuiset ovat aktiivisesti läsnä lasten arjessa, havainnoivat ryhmän toimintaa ja puuttuvat mahdollisiin kiusaamistilanteisiin viivytyksettä.

Yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeä osa kiusaamisen ennaltaehkäisyä. Rakennamme yhdessä toimintakulttuuria, jossa kaikkia kohdellaan arvostavasti ja yhdenvertaisesti.

## KIUSAAMINEN

Kiusaaminen on subjektiivinen käsite joka voi luoda turvattomuuden tunnetta – jokainen lapsi kokee tilanteet erilaisina

Fyysinen – ei toivottu koskeminen, leikkien sotkeminen, tavaroiden heitto

Psyykinen – leikistä ulos sulkeminen, dominointi leikissä/ toiminnassa, puhumatta jättäminen

Sanallinen – nimittely, haukkuminen, sanallinen hämääminen, lällättely

## TUNNISTAMINEN JA HAVAINNOINTI

Tavoitteena on, että ryhmän kasvattajat tuntevat lapset ja kasvattajien ja lasten välillä on toisiaan arvostava ja luottamuksellinen suhde

– näin kiusaamistilanteet tulevat herkemmin aikuisen tietoon.

## PUUTTUMINEN JA TOIMENPITEET

Aikuisen tasa-arvoinen ja johdonmukainen toiminta tilanteissa, jossa kiusaamista havaitaan.

Jokaisen kasvattajan vastuulla on puuttua kiusaamiseen, jos havainnoi tällaista tai jos lapsi kertoo kokeneensa kiusaamista.

Tasa-arvoinen, johdonmukainen sekä sensitiivinen tiedottaminen kaikille osapuolille tiimikohtainen sopimus

Sovittelu - MiniVerso

## ENNALTAEHKÄISY

rooli leikissä ja toiminnassa – turvallisuuden tunteen ja matalan kynnyksen puuttuminen ristiriitatilanteisiin

- Salliva ja myönteinen ilmapiiri
- Erilaisuuden arvostaminen

- Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtaaminen lasten ja perheiden kanssa
- Ryhmäkohtainen suunnitelma – yksilöity suunnitelma jokaisen ryhmän tarpeisiin



# Toimintakauden tavoitteita ja painopisteitä

Toimintakulttuuria rakennetaan yhdessä lasten, huoltajien ja henkilöstön kanssa. Kannustamme lapsia osallistumaan, vaikuttamaan ja tuomaan esiin omia ajatuksiaan. Henkilöstö toimii yhteistyössä yli ryhmärajojen, mikä vahvistaa koko talon yhteisöllisyyttä.

Tavoitteemme on, että päiväkotimme on paikka, jossa jokainen lapsi voi kokea iloa, onnistumisia, osallisuutta ja turvallisuutta joka päivä.

## Musiikillisuuden lisääminen

Jatketaan edellisellä toimintakaudella aloitettua musiikillisuuden vahvistamista. Musiikki on luonteva osa päiväkodin arkea, ja sen avulla tuetaan lasten ilmaisua, osallisuutta, oppimista ja yhteisöllisyyttä.

Toimintakauden aikana järjestämme muun muassa koko talon yhteisiä laulutunneita, joissa lapset ja aikuiset kokoontuvat yhdessä laulamaan, musisoimaan ja kokemaan musiikin iloa. Musiikkia hyödynnetään myös siirtymätilanteissa, juhlissa, projekteissa sekä päivittäisessä pedagogisessa toiminnassa.

Tavoitteena on tarjota lapsille myönteisiä kokemuksia musiikista sekä rohkaista heitä ilmaisemaan itseään monipuolisesti musiikin keinoin.

## Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

Tämän toimintakauden yhtenä painopisteenä on liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen. Tavoitteena on lisätä lasten päivittäistä liikkumista, liikunnan iloa sekä myönteisiä kokemuksia omasta kehosta ja osaamisesta.

Erityisesti esiopetusryhmissä liikuntaa integroidaan osaksi oppimisen eri sisältöalueita. Hyödynnämme monipuolisesti sisä- ja ulkotiloja, lähiympäristöä sekä erilaisia liikuntavälineitä. Kannustamme lapsia aktiiviseen elämäntapaan ja omaehtoiseen liikkumiseen päivän eri tilanteissa.

Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa onnistumisen kokemuksia liikunnan parissa omista lähtökohdistaan käsin.

# Toimintakauden tavoitteita ja painopisteitä

## Liikunnallinen ja terveellinen elämäntapa

- Esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lasten myönteistä suhdetta liikkumiseen ja tuetaan liikunnallisen elämäntavan muodostumista osaksi arkea. Lapsille tarjotaan päivittäin monipuolisia mahdollisuuksia liikkua, leikkiä ja harjoitella motorisia taitoja erilaisissa ympäristöissä. Liikkumisessa huomioidaan lasten yksilölliset tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja osallisuus. Yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatuksen kanssa tuetaan lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja liikunnallisen elämäntavan jatkuvuutta. Esiopetuksessa velvoittava lakimuutos([Perusopetuslaki muuttuu: Liikunnallisen elämäntavan edistäminen velvoittavaksi elokuusta 2026 alkaen | Opetushallitus](#)) liikunnan lisäämiseen, lähiympäristö erinomainen liikunnan lisäämiseen,(lähikentät, metsät, koulujen pihat ym.)

## Toimintakauden tavoitteita ja painopisteitä

**Ruokakasvatusta** kehitetään ja arvioidaan säännöllisesti

- Päiväkodissamme on kaksi ruokakasvatusvastaavaa, jotka osallistuvan Liperin kunnan yhteisiin ruokakasvatustiimeihin ja tuovat sieltä kuulumiset ja ajankohtaiset asiat työyhteisölle. Arviointia tehdään arviointityökalulla kaksi kertaa vuodessa. [Ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytila - Nykytila.fi](#) Ruokailuhetket ovat kiireettömiä, myönteisiä ja turvallisia. Lapsia kannustetaan tutustumaan erilaisiin ruokiin ja aikuinen toimii myönteisenä ruokailumallina.

**Neuvokkaan perheen** materiaaleja käytetään liikunnan, ruokakasvatuksen, median ym. Teemojen ympärillä lapsi- ja ryhmäkohtaiset tarpeet huomioiden. Neuvokas perhe- materiaaleja suositellaan myös perheille



# Toimintakauden teemat ja tapahtumat

## Syksy 2026

Turvallisuusviikko vk 37  
Sadonkorjuumaistiaiset/Leipäpäivä  
teemana  
Valokuvaus 7.10.  
Syysloma vko 42  
Halloween/hämärähyssy 29.10.  
Isänpäivä aamiainen  
Lapsen oikeuksien viikko vk 47  
Itsenäisyyspäivänjuhla 3.12.  
Joulujuhla 10.12.

Paloaukean päiväkodilla on oma *juhlatiimi*, joka suunnittelee tapahtumat ja pyytää tarvittaessa apua muilta. Tiimi kokoontuu säännöllisesti.

## Kevät 2027

Isovanhemman päivä  
Henkilöstön  
virkistyskahvit  
MiniVerso viikko 2 krt/v  
Laskiainen  
Ystävänpäivä  
Äitienpäiväkahvit  
Vappujuhlat  
Kevätjuhla  
Kerran kuukaudessa koko  
talon laulutuoquio



# Varhaiskasvatuksen vuosikello

## MARRASKUU

- Lasten oikeuksien viikko vk 47 ja Kruunajaiset
- Oman lelun kuvauspäivä
- Lapsiperheiden pomppulinna tapahtuma
- Koulutuspäivä varhaiskasvatuksen koko henkilökunnalle la 7.11.
- Isänpäivä- aamiainen 5.11.
- Koko talon laulut 19.11.
- Tyhy-kahvit 24.11.
- Juhlatiimi 3.11.

## LOKAKUU

- Syysloma vk 42
- SKIDIREILI; Motoristen taitojen havainnointi-viikko vk 41
- Hämärähyssy/Halloween
- LEOPS/VASU:t
- Valokuvaus 7.10.
- Koko talon laulut 21.10.
- Tyhy-kahvit 29.10.

## SYYSKUU

- Valtakunnallinen MINIVERSO-sovitteluviikko vk 36
- Liikenneturvaviikko ja Turvallisuusviikko vk 37
- Toiminta- ja lukuvuosisuunnitelmien palautus
- Laadunarviointi henkilöstölle (VALSSI-arviointityökalu) "Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen"
- Ruokakasvatuksen nykytilan arviointi
- Työilta
- Koko talon laulut 17.9.
- Tyhy-kahvit 29.9
- Sadonkorjuu-teemaiset maistiaiset
- LEOPS/VASU:t

## ELOKUU

- Syysloman hoidontarve-kysely
- Esiopetuksen kehittämisaamupäivä 10.8.
- Esiopetus alkaa 17.8.2026
- Toiminta- ja lukuvuosisuunnitelmien laadinta yksiköittäin
- Ryhmytyminen
- Uusien työntekijöiden perehdytys

## JOULUKUU

- Itsenäisyyspäivänjuhla 3.12.
- Joulujuhla 10.12. Illalla
- Koko talon laulut 8.12., 9.12.
- Joulukahvit viikolla 51

## TAMMIKUU

- Hiihtolomaviikon hoidontarve-kysely
- *Huomaa Hyvä!* ; positiivisen pedagogiikan tehoviikko vk 3
- Esiopetukseen ilmoittautuminen
- Koko talon laulut 14.1.

## HELMIKUU

- Esiopetuksen kehittämisiltapäivä to 4.2.
- Liperin VaKan oma MINIVERSO-sovitteluviikko: Ystävänäpäivän teemaan vk 6

## MAALISKUU

- Talviloma vk 10
- Kesäajan hoidontarve -kysely

## HUHTIKUU

- Uuden toimintakauden ryhmien suunnittelu
- Turvallisuusviikko vk 15; poistumis-, sisälle suojautumis- ja lähietsintäharjoitukset, turvallisuusohjeiden päivitys
- SKIDIREILI; Motoristen taitojen havainnointi -viikko vk 16

## TOUKOKUU

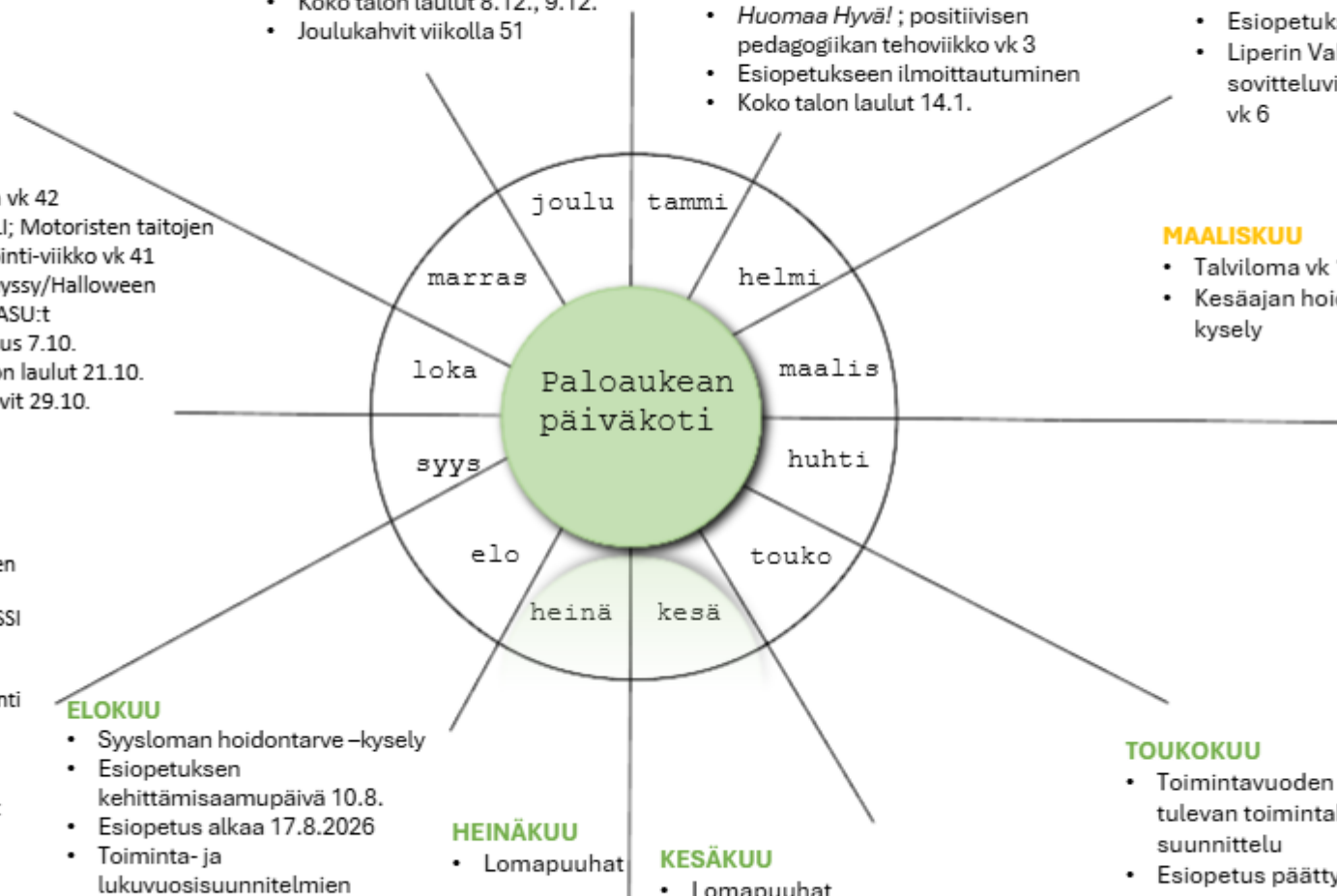
- Toimintavuoden 26-27 arviointi ja tulevan toimintakauden 27-28 suunnittelu
- Esiopetus päättyy 28.5.2027
- Kevätjuhla
- LEOPS/VASU arvioinnit

## KESÄKUU

- Lomapuuhat

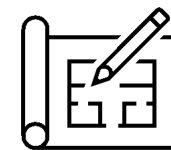
## HEINÄKUU

- Lomapuuhat





# Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet



- Kielten rikas maailma: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi. Käydään yhteisissä palavereissa toteutumista läpi
- Ilmaisun monet muodot: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi
- Minä ja meidän yhteisömme: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi
- Tutkin ja toimin ympäristössäni
- Kasvan, liikun ja kehityn: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi. -  
Jumppasali, lähiliikuntapaikat
- *Tavoitteena, että jokaisen ryhmän toiminnassa toteutuu oppimisen alueet*





# Arviointi ja kehittäminen

Arviointi on suunnitelmallista, säännöllistä ja jatkuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on varhaiskasvatuksen laadun, pedagogisen toiminnan ja toimintakulttuurin kehittäminen.

Arviointi perustuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä toimintaa ohjaavaan lainsäädäntöön.

Arvioinnin keskeisenä työkaluna käytetään Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) kehittämää **Valssi-laadunarviointijärjestelmää**.

Valssi on kansallinen digitaalinen järjestelmä, joka tarjoaa tutkimusperustaisia arviointityökaluja varhaiskasvatuksen laadun arviointiin, tiedonkeruuseen ja toiminnan kehittämiseen.

Pedagoginen dokumentointi on keskeinen osa varhaiskasvatuksen arviointia. Lasten arjesta, toiminnasta, oppimisesta, kiinnostuksen kohteista ja tarpeista kerättyä tietoa hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Arvioinnissa huomioidaan myös lasten ja huoltajien osallisuus sekä heidän kokemuksensa varhaiskasvatuksen toiminnasta.



# Arviointi ja kehittäminen

## Arviointi ja kehittäminen

Laadukas, osallistava ja lapsen hyvinvointia tukeva varhaiskasvatus – yhdessä kohti parempaa huomista.



### Miten arviointia toteutetaan?



#### Ryhmäkohtaisesti ja koko talon yhteisesti

Arviointia tehdään ryhmäkohtaisesti sekä koko päiväkodin yhteisenä toimintana useita kertoja vuodessa.



#### Monipuolisesti

Arvioinnissa hyödynnetään Valssin arviointityökaluja, henkilöstön pedagogista itsearviointia, pedagogista dokumentointia, lasten havainnointia sekä lasten ja huoltajien näkemyksiä.



#### Jatkuvana prosessina

Suunnittelu – toteutus – arviointi – kehittäminen muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden. Arvioinnin pohjalta sovitaan konkreettisia kehittämistoimenpiteistä, joiden toteutumista seurataan säännöllisesti.



#### Vastuut ja ohjaus

Henkilöstö osallistuu aktiivisesti arviointiin ja kehittämiseen. Päiväkodin johtaja vastaa arviointiprosessin koordinoimisesta ja kehittämistyön etenemisen seurannasta yhdessä henkilöstön kanssa.



### Arvioinnin vuosikello



#### Syksy

- Toimintakauden tavoitteiden asettaminen.
- Valssi-arvioinnin toteuttaminen.
- Ryhmäkohtaisten kehittämiskohteiden tunnistaminen.



#### Talvi

- Arviointitulosten käsittely henkilöstön kanssa.
- Kehittämistoimenpiteiden toteutumisen seuranta.
- Tarvittavien muutosten tekeminen.



#### Kevät

- Toiminnan ja asetettujen tavoitteiden arviointi.
- Valssi-arvioinnin hyödyntäminen.
- Vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistaminen seuraavaa toimintakautta varten.



#### Jatkuva toiminta

- Pedagoginen dokumentointi.
- Lasten ja huoltajien osallisuuden huomiointi.
- Henkilöstön itsearviointi.
- Pedagogisen toiminnan kehittäminen ajassa.



### Lähteet ja ohjaavat asiakirjat



**Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet**  
Opetushallitus  
Korostaa arviointia, pedagogista dokumentointia ja toiminnan jatkuvaa kehittämistä.



**Valssi-laadunarviointijärjestelmä**  
Karvi  
Tietoa järjestelmästä ja sen hyödyntämisestä laadun kehittämisessä.



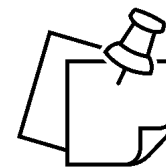
**Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset**  
Karvi  
Tutkimusperusteiset laatuindikaattorit ja arvioinnin periaatteet.

# Yhteistyö huoltajien kanssa



- Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä päivittäin; kuulumisten vaihtaminen
- Ryhmä lähettää viikoittain huoltajille viikkokirjeen tai tiedottaa muuten, mitä on tehty ja mitä on suunnitteilla
- Vasu- keskustelut, LEOPS- keskustelut
- Huoltajien toiveita ja palautetta toiminnasta kysytään säännöllisesti
- Jokainen tiimi arvioi omalta osaltaan huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä

# Tiedottaminen



- Ryhmäkohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä, päivittäisillä kohtaamisilla huoltajien kanssa sekä tarpeen mukaan puhelimitse ja tulostetuilla tiedotteilla
- Päiväkotikohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä sekä tulostettavilla tiedotteilla
- Kuntakohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä sekä kunnan nettisivuilla



# Esiopetusvuosi

Tästä eteenpäin:

- Tuen järjestämisen ja periaatteet ja vastuut kirjataan tähän
- Toiminta nivelvaiheissa
- Tiedonsiirtoon liittyvät käytänteet ja vastuut
- Yhteistyön käytänteet ja opiskeluhuollon suunnitelma
- Varhennettu oppivelvollisuus



# Esiopetuksen vuosisuunnitelma

## Sisältö:

Toteuttamisen periaatteet

Oppimiskäsitys ja arvoperusta

Tavoitteet ja sisältö

Oppimisen ja osallistamisen tuki

Opiskeluhoolto ja hyvinvointi

Yhteistyö huoltajien kanssa

Nivelvaiheiden käytännöt

Lukuvuoden tapahtumat ja teemat

# Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet



## Säännöllinen esiopetus ja päivittäinen aika

- Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti kouluvuoden rytmin mukaisesti viitenä päivänä viikossa neljä tuntia kerrallaan, klo 9–13. Tarkempi esiopetuksen aikataulu löytyy Liperin kunnan nettisivuilta.

## Leopsit

- Laaditaan jokaiselle esioppilaalle, löytyy Wilmasta

## Wilma

- Käytössä esiopetuksessa

## Opetusryhmät

- Paloaukean päiväkodissa esiopetusryhmät ovat Kärrynpyörät ja Nopsat (osa ryhmästä).

## Todistus

- Jokainen esioppilas saa esikoulutodistuksen lukuvuoden päätteeksi Toukokuussa



# Oppimiskäsitys ja arvoperusta

Paloaukean päiväkodin esiopetuksessa lapsi saa oppia leikin ja toiminnallisuuden kautta

Hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä

Myönteisellä ja turvallisella ympäristöllä vahvistetaan oppimista ja hyvinvointia

Lapsi pääsee osaksi lapsiryhmää sekä luomaan kaveritaitoja



# Esiopetuksen tavoitteet ja sisältö

## Monipuoliset toimintatavat

- oEsiopetuksessa painotus toiminnalliseen oppimiseen.
- oEsiopetuksessa käytetään varhaiskasvatukseen sopivaa pedagogiikkaa ja huomioidaan lasten mielenkiinnon kohteet.
- oLeikki on keskeinen osa toimintaa.
- oHuoltajat osallistuvat suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
- oOppimisen ja hyvinvoinnin tukemisessa tehdään tarvittaessa monialaista yhteistyötä.

## Arvioinnin periaatteet ja käytänteet

- oArvioinnin avulla opettaja suunnittelee toimintaa.

## Liperin yhteiset tavoitteet esiopetuksessa

- oEi linjattu erikseen, seudullinen esiops käytössä

## Lasten mielenkiinnonkohteet

- oLasten mielenkiinnonkohteet otetaan huomioon.
- oLapsi osallistuu mahdollisuuksien mukaan esiopetussuunnitelman tekemiseen



# Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

## Ryhmäkohtaiset ja yksilölliset tukitoimet

- oNoudatetaan uudistuneen esiopetussuunnitelman mukaisia ohjeita

## Varhaiskasvatuksen erityisopettajan rooli ja resurssit

- oTehdään säännöllistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa
- oHyvinvointipedagogeilta voi pyytää tukea ja neuvoja
- oKuraattorina toimii Elina Pölönen

## Tukiopetuksen järjestäminen

- oTukitoimet järjestetään opettajan havaintojen mukaan erityisopettajan konsultoinnilla

## Tuen laatimisen järjestämisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut

- oEsiopetuksessa tuetaan lasten oppimista ja ryhmässä toimimista erilaisten opetusjärjestelyjen, ryhmäkohtaisten ja yksilöllisten tukitoimien avulla. Tuen tavoitteena on turvata jokaisen lapsen oikeus tarpeitaan vastaavaan opetukseen ja osallistumiseen. Jos ryhmäkohtainen tuki ei riitä, arvioidaan lapsikohtaisten tukitoimien tarve. Aloitteen voivat tehdä opettaja, erityisopettaja, muu henkilöstö, opiskeluhuollon ammattilainen tai huoltaja. Oppimisen ja osallistumisen tuki sekä opiskeluhoito muodostavat kokonaisuuden, joka vahvistaa myös lasten osallisuutta ja yhteisöön kiinnittymistä. (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja Joensuun seudun esiopetussuunnitelma (01.08.2025).)



# Opiskeluhoolto ja hyvinvointi

## **Yksilöllinen oppilashuolto**

- Järjestetään tarpeen mukaan

## **Hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä huoltajien kanssa**

- Vanhempainillat, keskustelut ja tarvittaessa tapaamiset

## **Neuvolapalvelut**

- Neuvolapalveluista vastaa Siun Sote, yhteistyötä tehdään tarvittaessa

## **Yhteisöllinen opiskeluhoolto**

- Kokoontuu mahdollisimman moniammatillisena ryhmänä vähintään 2 kertaa lukuvuoden aikana. Ryhmä on yhdistetty Lautasuon, Puolivälin ja Paloaukean yksiköiden kanssa



# Yhteistyö huoltajien kanssa

Vanhempainilta tarvittaessa  
Esiopetuksen tutustumispäivä  
LEOPS- keskustelut  
Osallisuuden vahvistaminen

- Huoltajien aktiivinen mukanaolo mahdollistaa yhteistyön, joka tukee lapsen oppimista ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.



# Nivelvaiheen käytännöt

## Toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytänteet ja vastuut

- Tiedonsiirto tulevista esikoululaisista; sovitaan ryhmän opettajan kanssa,  
tiedonsiirto kouluun lähtevistä; sovitaan koulun vararehtorin kanssa.

## Yhteistyön käytänteet ja opiskeluhuollon suunnitelma

- Yhteisöllinen Oppilashuoltoryhmä kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa, yhteistyö neuvolan, kuraattorin ym. kanssa.

## Paloaukean päiväkodin tasa-arvosuunnitelma

Toimintavuosi: 2026-2027

### Tavoite

Tavoitteena on varmistaa, että jokainen lapsi kohdataan yksilöllisesti ja tasa-arvoisesti. Kaikilla lapsilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua, leikkiä, oppia, vaikuttaa ja ilmaista itseään riippumatta sukupuolesta tai muista henkilöön liittyvistä tekijöistä.

### Nykytilanteen tarkastelu

*Henkilöstö arvioi omaa toimintaansa esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla:*

Kohtelemmeko lapsia yksilöinä ilman sukupuoleen liittyviä oletuksia?

Saavatko kaikki lapset tasapuolisesti huomiota ja kannustusta?

Voivatko lapset valita vapaasti leikkejä ja toimintaa?

Kuuntelemmeko lasten mielipiteitä ja toiveita?

Näkykö päiväkodin materiaaleissa ja ympäristössä moninaisuus?

### Tavoitteet ja toimenpiteet

| Tavoite                       | Toimenpide                                                                               |
|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tasa-arvoinen kohtaaminen     | Kiinnitämme huomiota omaan puheeseemme, oletuksiimme ja vuorovaikutukseemme.             |
| Monipuoliset mahdollisuudet   | Kannustamme kaikkia lapsia erilaisiin leikkeihin, toimintoihin ja kokeiluihin.           |
| Lasten osallisuus             | Kuuntelemme lasten ajatuksia ja annamme heille mahdollisuuksia vaikuttaa arkeen.         |
| Moninaisuuden huomioiminen    | Valitsemme kirjoja, leluja ja kuvia, joissa erilaiset ihmiset ja perheet ovat näkyvillä. |
| Turvallinen toimintaympäristö | Puutemme epäasialliseen kohteluun, kiusaamiseen ja häirintään.                           |

### Seuranta ja arviointi

Tasa-arvon toteutumista arvioidaan toimintavuoden aikana henkilöstön yhteisissä keskusteluissa ja arjen havainnoinnin avulla. Arvioinnissa tarkastellaan, ovatko tavoitteet toteutuneet ja mitä toimintatapoja tulee vielä kehittää. Tasa-arvotyö on osa päiväkodin jokapäiväistä toimintaa ja sitä kehitetään yhdessä lasten ja henkilöstön kanssa.

Päivämäärä: 11.9.2026

Päiväkodin johtaja: